

POLITICS

ŚWIADOMY
OBYWATEL

MAŁGORZATA
HAŁAJKO

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania wiedzy o społeczeństwie. Zakres podstawowy dla III etapu edukacyjnego, liceum/technikum

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Marta Milewska

Recenzja merytoryczna – dr Kazimierz Waluch

Jan Bielecki

Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć/lekcji

Z sądem za pan brat... V.11

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

II liceum/technikum, 45 min

Cele

Główny – Poszerzenie i pogłębienie świadomości prawnej młodzieży z zakresu wiedzy o sądach, ich funkcjonowaniu oraz umiejętności zachowania się w sądzie.

Szczegółowe – Uczeń:

- potrafi wymienić rodzaje sądów w Polsce oraz ich kompetencje
- potrafi wyjaśnić, jakie sprawy toczą się w poszczególnych sądach
- potrafi omówić wygląd sali rozpraw
- potrafi wymienić, jakie informacje znajdują się na wokandzie
- potrafi wymienić osoby związane z sądem oraz je scharakteryzować
- potrafi omówić przebieg rozprawy
- potrafi wymienić prawa i obowiązki świadka w sądzie, a w szczególności świadka nieletniego
- potrafi wyjaśnić, kiedy świadek może odmówić składania zeznań
- wie, jak zachować się po złożeniu wyjaśnień.

Treści wykraczające poza podstawę: ekonomiczne, zawodowe, informatyczne.

Metody/Techniki/Formy pracy

- praca w grupach i zbiorowa
- plakat
- test
- praca z materiałami

Środki dydaktyczne

- teksty wezwań do sądu
- filmy edukacyjne

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Rozpoczęcie: (15 min) Stworzenie sytuacji problemowej: Wariant 1. W czasie lekcji uczniowie otrzymują zaadresowane do siebie koperty. Nauczyciel prosi o ich otwarcie, uczniowie zapoznają się z treścią pism. Są to wezwania do sądu w pięciu różnych sprawach (materiały ściągnięte z internetu). Uczniowie tworzą grupy dotyczące danej sprawy, chwilę rozmawiają. Nauczyciel pyta, co powinni zrobić – jak się zachować, czego potrzebują, jakie dokumenty są im potrzebne, gdzie mają się stawić. Ogólna swobodna dyskusja prowadzi do wniosku, że sytuacja wezwania do sądu jest zaskakująca i nie bardzo wiadomo, jak się zachować.

Rozwinięcie: (15 min.) Wariant 2. Uczniowie oglądają odcinek programu „Sędzia Anna Maria Wesołowska” lub „Sąd Rodzinny”. W czasie projekcji nauczyciel zwraca uwagę na różne aspekty – kto udziela głosu, jaka jest kolejność wypowiedzi, elementy procesu, wygląd osób pełniących różne funkcje itp. Wniosek – każdy może kiedyś zostać wezwany do sądu, warto wiedzieć, jak się należy zachować w takiej sytuacji. Uczniowie dzielą się na 5 grup. W wariacie I podział jest dokonywany przez nauczyciela, w wariacie II można dokonać podziału np. losowego. Grupy otrzymują zadania ze wskazaniem źródeł.

Podsumowanie: (15 min) Grupy prezentują swoje dokonania. Po prezentacji grupa dokonuje podsumowania i sprawdzenia przyswojenia informacji przez słuchaczy – wykonanie plakatów – sala sądowa.

Zadanie domowe: Uczniowie przygotowują prezentację (wypowiedź pisemną), gazetkę szkolną na temat: W OBliczu PRAWA – IDZIEMY DO SĄDU”

Komentarz metodyczny

(informacje istotne dla przebiegu zajęć/lekcji, sposoby oceniania, dostosowanie do ucznia z SPE).

Nauczyciel powinien odnieść się do koncepcji pedagogiki humanistycznej, w myśl której uczniowie są zdolni do myślenia i samodzielnego zdobywania wiedzy oraz samodzielnej i atrakcyjnej pracy.

W miarę możliwości – udział uczniów w rozprawie sądowej przygotowanej przez studentów prawa, np. w ramach współpracy z Okręgową Izbą Radców Prawnych, wycieczka do gmachu sądu, spotkanie z adwokatem, sędzią, radcą prawnym lub obejrzenie symulacji rozprawy: www.youtube.com/watch?v=0DFcOhsAYyI. W tym wypadku nauczyciel powinien wziąć pod uwagę, że nie tylko od uczniów będzie to wymagało innego rodzaju aktywności (specyficzny sposób pracy), ale także od niego samego. Będzie musiał przestawić się na inny rodzaj prowadzenia zajęć, a co za tym idzie stawiać uczniom inne wymagania i odmienne cele.

W zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniowie powinni szczególnie doskonalić umiejętność porozumiewania się, dyskusji, argumentowania, twórczego myślenia i rozwiązywania problemów oraz prezentowania własnych pomysłów. Jeśli mamy uczniów z SPE, to należy ich przydzielić do grupy tak, żeby w każdej był jeden. Proponuję również zwrócić uwagi na metody walioryzacji, czyli wrażenia i odczucia osobiste, jakich jednostka doświadcza podczas realizacji zadań.